

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

14 Διαγωνίσματα

Δ1

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: «Το πιο γλυκό ψωμί» – Λαϊκό παραμύθι

Κάποτε ήταν ένας πλούσιος βασιλιάς, πολύ πλούσιος, που ό,τι επιθυμούσε η καρδιά του το 'χε. Όλα τα είχε, και τον έλεγαν ευτυχισμένο, ώσπου έπαθε μια παράξενη ανορεξία και δεν είχε όρεξη να βάλει τίποτα στο στόμα του. Σιγά σιγά αδυνάτιζε, κι άρχισε να γίνεται γκρινιάρης και παράξενος. Πολλοί γιατροί επήγαιναν και τον έβλεπαν, μα τα γιατρικά τους τίποτα δεν μπορούσαν να του κάμουν. Η ανορεξία του βασιλιά όλο και κρατούσε, κι εκείνος έρεβε μέρα με την ημέρα. Τίποτα δε λιμπιζόταν να φάει, ούτε «του πουλιού το γάλα», που λέει ο λόγος.

Οπού κάποια μέρα, έτυχε να περνάει από το παλάτι του ένας ασπρομάλλης γέροντας φτωχός, που ήτανε όμως σοφός κι ήξερε από γιατρικά. Του είπανε λοιπόν για το βασιλιά, κι ανέβηκε να τον δει.

«Μήπως κουράζεσαι, βασιλιά μου;», τον ρώτησε.

«Τι λες, γιατρέ μου», του λέει ο βασιλιάς. «Όλη μέρα ξαπλωμένος απάνου στο θρόνο μου, ούτε το μικρό μου δαχτυλάκι δεν κουνώ».

«Μήπως έχεις έγνοιες και σκοτούρες για το λαό σου;»

«Όχι, κάθε άλλο. Εγώ ζω ξέγνοιαστος, και καρφάκι δε μου καίεται για κανέναν!»

«Μήπως επιθύμησες ποτέ σου κάτι και δεν μπόρεσες να το 'χεις;»

«Ούτε κι αυτό! Βασιλιάς είμαι, κι ό,τι γυρέψω, το βλέπω μπροστά μου!...».

Σκέφτηκε, σκέφτηκε λίγο ο γέροντας, ύστερα γυρίζει και λέει του βασιλιά:

«Άκουσε, βασιλιά μου: Καθώς βλέπω, δεν έχεις τίποτα σοβαρό. Εκείνο που φταίει και δεν έχεις όρεξη να τρως, είναι το ψωμί που σου δίνουν στο παλάτι! Να διατάξεις να σου φέρουν να φας το πιο γλυκό ψωμί του κόσμου. Αν μπορέσεις να το 'χεις αυτό, τότε θα γιατρευτείς!».

Από την ίδια μέρα ο βασιλιάς έδωσε διαταγή στους φουρναραίους του παλατιού να ζυμώσουν και να του ψήσουν «το πιο γλυκό ψωμί του κόσμου!». Έπεσαν με τα μούτρα στη δουλειά οι ψωμάδες σ' όλο το βασίλειο, ποιος θα κάμει στο βασιλιά το πιο γλυκό ψωμί! Ζύμωσαν με ζάχαρη κι ανθόγαλα κάθε λογής ψωμιά και του τα 'φεραν στο παλάτι να τα δοκιμάσει. Μα κανένα απ' όλα εκείνα τα ψωμιά δεν άνοιγε την όρεξη στο βασιλιά. Ούτε κι ήθελε να τα φάει. Το να του μύριζε, τ' άλλο του βρομούσε. Ώσπου μια μέρα, έξω φρενών ο βασιλιάς, έστειλε ανθρώπους του να πάνε να βρούνε το γέροντα και να τον ξαναφέρουνε μπροστά του. Έτσι λοιπόν κι έγινε.

Θα σε κρεμάσω, που με ξεγέλασες!», του φώναξε ο βασιλιάς μόλις τον είδε.

«Γιατί, βασιλιά μου;», τον ρώτησε ο γέροντας.

«Γιατί το γλυκό ψωμί, που είπες να μου φτιάξουνε να φάω, δε μου έκαμε τίποτα!»

«Μπα;», έκαμε ο γέροντας. «Φαίνεται πως το ψωμί που σου ζύμωσαν, δεν ήταν τόσο γλυκό όσο έπρεπε!»

Ο βασιλιάς ήταν πάλι έτοιμος ν' αγριέψει, μα είδε το γέρο που κάτι συλλογιζότανε, και περίμενε.

«Άκουσε, βασιλιά μου», του λέει ο γέροντας ύστερ' από λίγο. «Αν θέλεις να

δοκιμάσεις στ' αληθινά το ψωμί που θα σε γιατρέψει, πρέπει να 'ρθεις μαζί μου για τρεις μέρες μονάχα και να κάνεις ό,τι σου λέω. Αν δε γίνεις καλά, είσαι ελεύτερος να μου πάρεις το κεφάλι!»

Κι ο βασιλιάς, παιδί μου, θέλοντας και μη, δέχτηκε να πάει μαζί με τον παράξενο γέροντα, εκεί που του 'λέγε. Φόρεσε κι αυτός φτωχικά ρούχα, ποδέθηκε παλιοπάπουτσα, πήρε κι ένα μπαστούνι στα χέρια του κι έφυγε κρυφά από το παλάτι, μακριά, κι επήγανε στον κάμπο, εκεί που καθόταν ο γέροντας, σε μια καλύβα, μέσα σ' ένα χωράφι σπαρμένο.

Ξημερώνοντας, έδωσε ο γέροντας στο βασιλιά ένα δρεπάνι και του λέει: «Έλα να θερίσουμε!». Έπιασε ο βασιλιάς και θέριζε μες στο λιοπύρι ολάκερη μέρα. Έκαμε καμιά σαρανταριά δεμάτια στάχια. Ήρθε το βράδυ, πέσανε ξεροί να κοιμηθούνε. Ούτε φαΐ όλη μέρα, ούτε τίποτα. Έμενε, βλέπεις, κι ο γέροντας νηστικός.

Την άλλη μέρα, πρωί πρωί, ξύπνησε ο γέροντας το βασιλιά και του λέει: «Σήκω τώρα, να πάρουμε όλ' αυτά τα δεμάτια, να τα πάμε στ' αλώνι να τ' αλωνίσουμε!». Κουβάλησε στην πλάτη του ο βασιλιάς περισσότερ' από τα μισά, κι ύστερα όλη μέρα, γκαπ γκουπ, τα κοπάνιζε με το δάρτη, ώσπου κάμανε το στάρι σωρό, τ' ανεμίσανε και το βάλανε στο σακί. Κι όλη μέρα την περάσανε πάλε έτσι, νηστικοί κι οι δυο τους, μόνο λίγο νερό ήπιανε από τη στέρνα, που ήτανε κοντά στην καλύβα. Πέσανε πάλι κουρασμένοι το βράδυ και κοιμηθήκανε.

Την τρίτη μέρα, το χάραμα, ο γέροντας σήκωσε το βασιλιά: «Ξύπνα», του λέει, «τώρα να πάμε το στάρι μας στο μύλο να τ' αλέσουμε! Πάρ' το εσύ στην πλάτη σου, γιατί εγώ δεν μπορώ, και πάμε εκεί στην κορφή του βουνού, που 'ναι ο μύλος».

Τι να κάμει ο βασιλιάς, αφού έτσι ήτανε η συμφωνία, φορτώνεται το σακί στην πλάτη, και κουρασμένος κι ελεεινός το κουβάλησε στην κορφή. Τώρα αρχίνησε και να πεινάει, μα δεν έλεγε ακόμα τίποτα.

Αλέσανε το στάρι τους, και για να μην τα πολυλογούμε, γυρίσανε κατά το μεσημέρι στην καλύβα, πάλι ο βασιλιάς φορτωμένος τ' αλεύρι. «Έλα τώρα να ζυμώσουμε», του λέει ο γέρος. Ξεχώρισε ως δέκα λίτρες αλεύρι, το 'ρίξε στη σκάφη κι έβαλε το βασιλιά να ζυμώνει. Ύστερα τον έστειλε στο λόγγο να κόψει ξύλα, κι αργά κατά το βράδυ βάλανε κι εκάψανε το φούρνο, για να ψηθούνε 3-4 καρβέλια. Ο βασιλιάς τώρα πεινούσε κι επερίμενε πότε να ψηθούν τα ψωμιά, για να φάει! Μα πιο πολύ τα λιμπιζόταν, όταν άρχισε να βγαίνει από το φούρνο η μυρωδιά τους.

«Πεινάω πολύ», λέει του γέρου.

«Περίμενε και θα φας!», του απάντησε κείνος.

Σε λίγο βγήκανε τα καρβέλια, αχνιστά και ροδοψημένα. Σαν πεινασμένος λύκος τότε ο βασιλιάς άρπαξε το καρβέλι, το έκοψε με τα χέρια του κι άρχισε να τρώει. Μα με την πρώτη μπουκιά που κατάπιε, το πρόσωπό του έγινε κόκκινο από χαρά και φώναξε: «Μάλιστα! Αυτό είναι το πιο γλυκό ψωμί του κόσμου! Κι όμως ούτε μια κουταλιά ζάχαρη δεν έριξα στο ζυμάρι του!». Τότε ο γέροντας χαμογέλασε και του είπε:

«Βασιλιά μου, πρέπει να ξέρεις πως η ζάχαρη του ψωμιού σου ήταν ο ιδρώτας που έχυσες για να το φτιάξεις. Τώρα είσ' ελεύτερος να ξαναπάς στο παλάτι σου. Κοίτα μονάχα να δουλεύεις αποδώ κι εμπρός, και θα δεις πως η όρεξη δε θα σου λείψει».

Ο βασιλιάς ακολούθησε την ορμήνεια του γέροντα, κι όταν γύρισε στο παλάτι του, δούλευε κάθε μέρα για το λαό του, εκατέβαινε και στον κήπο του γι' άλλες δουλειές, κι από τότε γιατρεύτηκε από την ανορεξία κι έτρωε καλά, που μακάρι να τρώαμε κι εμείς έτσι!

Νεοελληνικά λαογραφικά κείμενα, επιμέλεια Δ. Λουκάτος. Βασική Βιβλιοθήκη, Ζαχαρόπουλος

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η υπόθεση του παραμυθού εκτυλίσσεται πάνω στα εξής επιμέρους θέματα-μοτίβα: πρόβλημα- συμβουλή- δοκιμασία- ικανοποίηση.

Να αναφέρετε το περιεχόμενο του καθενός από αυτά.
Μονάδες 5

2. α) Να χωρίσετε το κείμενο που σας δόθηκε σε ενότητες και να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για καθεμιά από αυτές.

Μονάδες 2,5

β) Ποιους από τους παρακάτω αφηγηματικούς τρόπους -αφήγηση, περιγραφή, διάλογο, μονόλογο- εντοπίζετε στο κείμενο;

Δώστε ένα παράδειγμα για τον καθένα. Μονάδες 2,5

3. α) Ένα από τα γνωρίσματα της λαϊκής αφήγησης είναι ότι γίνεται μπροστά σε ακροατήριο γι' αυτό και διατηρεί τη ζωντάνια του προφορικού λόγου.

Βρείτε μέσα στο παραμύθι πέντε σημεία που επαληθεύουν αυτή την παρατήρηση.

Μονάδες 2,5

β) Στο κείμενο που σας δόθηκε να βρείτε δυο εικόνες, δυο μεταφορές και μια παρομοίωση.

Μονάδες 2,5

4. Περιγράψτε τους δυο ανθρώπινους χαρακτήρες του παραμυθιού, το βασιλιά και το γέροντα, κάνοντας αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου.

Μονάδες 5

Δ2**ΚΕΙΜΕΝΟ: «Ο Κωνσταντής»(Λίτσα Ψαραύτη)**

Σελ. 165

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1) Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε δέκα γραμμές περίπου. (ΜΟΝΑΔΕΣ 5)

2) Να χωρίσετε το κείμενο σε θεματικές ενότητες και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στην καθεμιά. (ΜΟΝΑΔΕΣ 5)

3α) Να εντοπίσετε σε ποιο σημείο του κειμένου το ύφος γίνεται ειρωνικό και να το αιτιολογήσετε.

β) Να βρείτε το είδος των παρακάτω εκφραστικών μέσων:

-τα αυτοκίνητα χιμούσαν

-τα κουτιά με τα παιχνίδια,

τα κόκκινα βελουδένια αβγά,

τα σοκολατένιαλαγουδάκια-

η καρδιά της λαχτάρησε-

το φεγγάρι, ασημένιο-

το φεγγάρι ... κυνηγιόταν με τα σύννεφα στον ουρανό

(ΜΟΝΑΔΕΣ 5)

4)Τι είδους σκέψεις και συναισθήματα οδήγησαν τη γυναίκα να ανοίξει το σπίτι τηςκαι την καρδιά της στο μικρό Κωνσταντή; Να τη χαρακτηρίσετε. (ΜΟΝΑΔΕΣ 5)

Δ3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: «Η έξοδος» Γιάννη Βλαχογιάννη

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε δέκα (10) σειρές.

2. α) Να χωρίσετε σε ενότητες το διήγημα και να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την καθεμιά.

β) Ποιους αφηγηματικούς τρόπους χρησιμοποιεί ο συγγραφέας; Τεκμηριώστε μεβάση το κείμενο.

3. α) Να σχολιάσετε τη γλώσσα του Γιάννη Βλαχογιάννη στο πεζοτράγουδο μεσυγκεκριμένες αναφορές.

β) «Το Μεσολόγγι τώρα...σαν άλλου κόσμου πλάσμα»:
Ποια τα εκφραστικά μέσαστου αποσπάσματος;
Να δώσετε ένα παράδειγμα για το καθένα.

4. Να δείξετε ότι η μάνα είναι τραγική και ταυτόχρονα ηρωική μορφή.

Δ4**Α' Κείμενο:****Ευγενία Φακίνου : « Η ζωή στη Σύμη»****Ερωτήσεις**

- 1.** Σε ποια σημεία του κειμένου η Ασπραδενή συγκρίνει τη ζωή στην Αθήνα με τη ζωή στο νησί της και ποιες διαφορές βρίσκει;
 - 2.** Τι είδους παιχνίδια έπαιζαν τα παιδιά στη Σύμη;
 - 3.** Πώς ήταν οι σχέσεις των ανθρώπων στη μικρή νησιωτική κοινωνία;
 - 4.α.** Ποιες τεχνικές αφήγησης χρησιμοποιεί η συγγραφέας στο συγκεκριμένο απόσπασμα;
 - β.** Να εντοπίσετε στο κείμενο 2-3 μεταφορές, παρομοιώσεις, εικόνες.
-

Δ5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Άντον Τσέχωφ: Ο Βάνκας

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. α) Ποια συναισθήματα τρέφει ο Βάνκας για τον παπού του; Βρείτε τα σχετικά χωρία μέσα στο κείμενο.

β) Συγκρίνετε τη ζωή του Βάνκα στη Μόσχα με εκείνη που ζούσε στο χωριό. Ποιες διαφορές εντοπίζετε;

2. Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για την καθεμιά.

3. α) «Αυτή τη στιγμή, χωρίς άλλο, έτριψαν με χιόνι για τις γιορτές». Ποιο χρόνο χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στο συγκεκριμένο απόσπασμα και τι θέλει να πετύχει με αυτήν την επιλογή;

β) Να βρείτε 3 (τρία) διαφορετικά σχήματα λόγου που υπάρχουν στο κείμενο και να αναφέρετε από ένα παράδειγμα για το καθένα.

4. Να σκιαγραφήσετε το χαρακτήρα του Βάνκα τεκμηριώνοντας τους χαρακτηρισμούς σας.

Δ6**ΚΕΙΜΕΝΟ: Ν. Καββαδίας, « Kuro Siwo »**

*Πρώτο ταξίδι έτυχε ναύλος για το Νότο,
δύσκολες βάρδιες, κακός ύπνος και μαλάρια.
Είναι παράξενα της Ίντιας τα φανάρια
Και δεν τα βλέπεις, καθώς λένε, με το πρώτο.*

*Περ' απίτη γέφυρα του Αδάμ, στη Νότιο Κίνα,
χιλιάδες παραλάβαινες τσουβάλια σόγια.
Μα ούτε στιγμή δεν ελησμόνησες τα λόγια
που σου 'πανε μιαν κούφια ώρα στην Αθήνα.*

*Στα νύχια μπαίνει το κατράμι και τ'ανάβει,
χρόνια στα ρούχα το ψαρόλαδο μυρίζει,
κι ο λόγος της μες στο μυαλό σου να σφυρίζει,
« ο μπούσουλας είναι που στρέφει ή το καράβι;»*

*Νωρίς μπατάρισε ο καιρός κι έχει χαλάσει
Σκατζάρισες, μα σε κρατά λύπη μεγάλη.
Απόψε ψόφησαν οι δυο μου παπαγάλοι
κι ο πύθηκος που'χα με κούραση γυμνάσει.*

*Η λαμαρίνα!... η λαμαρίνα όλα τα σβήνει.
Μας έσφιξε το Kuro Siwo Σα μια ζώνη
κι εσύ κοιτάς ακόμη πάνω απ'το τιμόνι,
πως παίζει ο μπούσουλας καρτίνι με καρτίνι.*

1. Ποια είναι σύμφωνα με το ποίημα τα προβλήματα της καθημερινής ζωής των ναυτικών; (5 μον.)

2. Για ποιο λόγο ο ποιητής χρησιμοποιεί κυρίως το β' ενικό πρόσωπο; Πιστεύετε ότι απευθύνεται σε κάποιον υποθετικό συνομιλητή ή στον εαυτό του και γιατί; (2,5 μον.)

3. α) Στο ποίημα υπάρχουν πολλοί ναυτικοί όροι. Τι πετυχαίνει έτσι ο ποιητής; Εντοπίστε πέντε απ'αυτούς. (2,5 μον.)

β) Να αντιστοιχήσετε τις φράσεις της Α στήλης με τα σχήματα λόγου της Β στήλης:

A

- α. "Σα μια ζώνη"
- β. "κούφια ώρα"
- γ. " Σκατζάρισες μα σε κρατά λύπη μεγάλη"
- δ. "ούτε στιγμή δεν ελησμόνησες τα λόγια"
- ε. "τη γέφυρα του Αδάμ στη Νότιο Κίνα"

B

- 1. Εικόνα
- 2. Παρομοίωση
- 3. μεταφορά
- 4. Αντίθεση
- 5. Υπερβολή

4) Να συγκρίνετε το παραπάνω ποίημα με το απόσπασμα από το ποίημα "MAL DU DEPART" του ίδιου ποιητή και να βρείτε ομοιότητες και διαφορές ως προς το περιεχόμενο. (5 μον.)

MAL DU DEPART

(Στην αδερφή μου Ζένια)

*Θα μείνω πάντα ιδανικός κ'ανάξιος εραστής
των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων πόντων,
και θα πεθάνω μια βραδιά, σαν όλες τις βραδιές,
χωρίς να σχίσω τη θολή γραμμή των οριζόντων.*

*Για το Μαδράς, τη Σιγκαπούρ, τ'Αλγέρι και το Σφάξ
θ'αναχωρούν σαν πάντοτε περήφανα τα πλοία,
κ'έγώ, σκυφτός σ'ένα γραφείο με χάρτες ναυτικούς,
θα κάνω αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία.*

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- * *ναύλος*: μισθωμένο δρομολόγιο
 - * *βάρδιες*: υπηρεσίες που εκτελούνται με εναλλαγή εργαζομένων
 - * *μαλάρια*: είδος μεσογειακού πυρετού
 - * *κατράμι*: πίσσα
 - * *μπούσουλας*: ναυτική πυξίδα
 - * *μπατάρισε ο καιρός*: άλλαξε
 - * *σκατζάρω*: αλλάζω βάρδια
 - * *γυμνάζω*: εκπαιδεύω
 - * *λαμαρίνα*: σίδηρο
 - * *Kuro Sīwo*: θερμό θαλάσσιο ρεύμα του Βόρειου Ειρηνικού Ωκεανού
 - * *καρτίνι*: ναυτικός όρος, το τέταρτο του ρόμβου
-

Δ7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: «Γραφείο ιδεών», Αντώνη Σαμαράκη

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιο πρόβλημα έχει ο ήρωας της ιστορίας, ο κύριος Καββαδίας, και με ποιους τρόπους προσπαθεί να το επιλύσει;

2. α) Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε μία ενότητα.

β) Τι έχετε να παρατηρήσετε για τον αφηγητή και για το γραμματικό πρόσωπο της αφήγησης;

3. α) Ποιες παρατηρήσεις έχετε να κάνετε για τη γλώσσα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στο κείμενο της αγγελίας;

β) Στο κείμενο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ειρωνικό λόγο. Να εντοπίσετε και να γράψετε δέκα σχετικές λέξεις ή φράσεις.

4. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της προσωπικότητας του κυρίου Καββαδία; Να στηρίξετε την απάντησή σας με στοιχεία του κειμένου.

Δ8

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ : Από το βιβλίο της Α' Γυμνασίου: Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, «Ταξίδι χωρίς επιστροφή», Διδώ Σωτηρίου. (Βη και Γη Ενότητα του σχολικού αποσπάσματος ήτοι από «Σ' όλη τη διαδρομή...τι νέες βαριές εκπλήξεις μας φύλαγε το μέλλον»).

Β' ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Στην α' παράγραφο του αποσπάσματος υπάρχει μια περιγραφή του τοπίου της Σμύρνης.

Περιγράψτε το με δικά σας λόγια.

Τι εξυπηρετεί αυτή η περιγραφή του τοπίου;

(Μονάδες 5)

2. α) Δώστε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε μια από τις δύο πρώτες παραγράφους του αποσπάσματος.

β) Ποιος είναι ο σκοπός της επανάληψης της λέξης «γιατί» στη β' παράγραφο;

(Μονάδες 5)

3. α) Να βρείτε πέντε (5) σχήματα λόγου απ' όλο το απόσπασμα.

β) Γιατί η αφηγήτρια χρησιμοποιεί το α' ενικό πρόσωπο; Ποιο αποτέλεσμα επιτυγχάνεται με τη χρήση του; (Μονάδες 5)

4. Ποια συναισθήματα κυριεύουν την ηρωίδα (Αλίκη) καθώς πηγαίνει στο πατρικό της σπίτι;

Πώς αισθάνεται εκεί και πώς όταν φεύγει από εκεί; (Μονάδες 5)

Δ9**A. Κείμενο: Αντώνης Σαμαράκης: «Γραφείον ιδεών»**

1. Ποια είναι τα συναισθήματα του ήρωα πριν την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και ποια μετά την ανακοίνωσή τους; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε ενέργειες του ήρωα, όπως αυτές δίνονται στο κείμενο.

2. α) Να βρείτε τις ενότητες του κειμένου και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο σε καθεμία.

β) Να αναγνωρίσετε το είδος της αφήγησης και τον τύπο του αφηγητή.

3. α) Ένας ειρωνικός τόνος διαπερνά όλο το κείμενο. Να εντοπίσετε 5 χαρακτηριστικά σημεία όπου αυτός επιβεβαιώνεται.

β) Να αντιστοιχίσετε τα χωρία της στήλης Α με τα εκφραστικά μέσα της στήλης Β στα οποία αναλογούν:

A

1. Είχε πατήσει τα 44...
2. να φύγει με το τσιγάρο η στενοχώρια
3. Εκεί που καθότανε κι έπινε το ένα κονιάκ πάνω στ' άλλο, στη γωνιά του μισοσκότεινου μπαρ...
4. χειμάρρους ιδεών
5. Ιδέαι διά την οργάνωσιν.... Ιδέαι διά την συγγραφήν... Ιδέαι δι' αγορεύσεις εις την Βουλήν...

B

- α. προσωποποίηση
- β. εικόνα
- γ. μεταφορά
- δ. επανάληψη
- ε. μεταφορά

4. Να περιγράψετε την προσωπικότητα του κ. Καββαδία, σχολιάζοντας ιδιαίτερα τη φράση "**ελεύθερος σκοπευτής της ζωής**" με την οποία ο ίδιος χαρακτήριζε τον εαυτό του.

Δ10**Α. ΚΕΙΜΕΝΟ :****(Άντον Τσέχωφ « Ο Βάνκας »)****Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ**

1. Να περιγράψετε την τωρινή ζωή του Βάνκα στη Μόσχα και τη ζωή που ζούσε στο χωριό του. Ποιες διαφορές διακρίνετε ;
(Μο ν ά δ ε ς 5)

2. α) Να εντοπίσετε την ενότητα του διηγήματος στην οποία αναφέρονται τα βάζα του μικρού Βάνκα και οι αναμνήσεις του από το χωριό.

β) Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στην παραπάνω ενότητα.
(Μο ν ά δ ε ς 5)

3. Να βρείτε στο κείμενο πέντε εκφραστικά μέσα.
(Μο ν ά δ ε ς 5)

4. α) Ποια συναισθήματα τρέφει ο Βάνκας για τον παππού του ; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας αναφέροντας σχετικά χωρία μέσα από το κείμενο.

β) Το γράμμα, που έγραψε ο Βάνκας στον παππού του, έφτασε τελικά στον προορισμό του ;
Ποια συναισθήματα σας προκαλεί το τέλος του διηγήματος ;
(Μο ν ά δ ε ς 5)

Δ11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Γιώργου Σκαμπαρδώνη, Η Βαγγελιώ-δεν- είσαι-εντάξει

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του διηγήματος σε ένα κείμενο περίπου 80 λέξεων.

2. Να βρείτε και να αναλύσετε την αφηγηματική τεχνική του διηγήματος. Σε ποια άλλη τέχνη συνήθως χρησιμοποιείται και πώς ονομάζεται;

3. α) Από πού προέρχεται το όνομα της «πρωταγωνίστριας», πώς συνήθως ονομάζουμε τα κατοικίδια μας και γιατί;

β) Να βρείτε και να αναλύσετε τρεις (3) εικόνες του κειμένου.

4. Πώς δικαιολογεί ο αφηγητής το θανάσιμο παιχνίδι της γάτας; Να βρείτε τις απόψεις που διατυπώνει και να τις αναλύσετε. Συμφωνείτε μαζί του;

Δ12

A' Κείμενο: Τα πράγματα στρώνουν περισσότερο «Τούλα Τίγκα»

B' Θέματα:

1ον : Ν'αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του αποσπάσματος (10-12 σειρές)

2ον : Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να δώσετε στην κάθε μια έναν τίτλο.

3ον : Ποιες αλλαγές σημειώνονται στον τρόπο με τον οποίο βλέπει τα πράγματα η Ελένη ύστερα από την εγκατάσταση της Αγγελικής στο σπίτι.

4ον : Τι έχετε να παρατηρήσετε σχετικά με τον αφηγητή και τους αφηγηματικούς τρόπους του κειμένου. Ν' αναφέρετε από ένα παράδειγμα

Δ13**A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Κυριάκου Χαραλαμπίδη: «Γλυκό του κουταλιού»,**

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του ποιήματος σε 8-10 σειρές (μον. 5)

2.α. Να χωρίσετε το ποίημα σε θεματικές ενότητες και να γράψετε ένα πλαγιότιτλο για την καθεμιά (μον. 2,5)

β. Ποιους αφηγηματικούς τρόπους χρησιμοποιεί ο ποιητής και τι πετυχαίνει μ' αυτούς; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα για τον καθένα (μον. 2,5)

3.α. Να σχολιάσετε τη γλώσσα που χρησιμοποιεί ο ποιητής με αναφορές στο κείμενο (μον. 2,5)

β. Να βρείτε στο κείμενο και να γράψετε δυο παραδείγματα για καθένα από τα παρακάτω σχήματα λόγου: εικόνα, μεταφορά, ασύνδετο σχήμα (μον. 2,5)

4. Πώς παρουσιάζονται τα δυο βασικά πρόσωπα του ποιήματος; (ο επισκέπτης και η καινούργια ένοικος του σπιτιού) (μον. 5)

Δ14

ΚΕΙΜΕΝΟ «Τα κόκκινα λουστρίνια» Ειρήνης Μάρρα

- 1.** Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του διηγήματος.(5 μον)

- 2.** Να χωρίσετε το διήγημα σε ενότητες και να δώσετε από έναν τίτλο σε καθεμία. (5 μον)

- 3.** Να χαρακτηρίσετε το μικρό τσαγκαρόπουλο.(5 μον)

- 4.** Πώς αντέδρασε η αδελφή του ήρωα όταν πήρε τα παπούτσια από τον αδελφό της ; Να βρείτε δυο σχήματα λόγου με τα οποία η συγγραφέας παρουσιάζει τα συναισθήματά της .(3 μον)

- 5.** Να αναφέρετε δυο στοιχεία που επιτρέπουν να χαρακτηρίσουμε το κείμενο αυτό διήγημα . (2 μον)